

De koning te rijk

Koningen zijn te beklagen. Hun hele leven speelt zich af binnen een voortdurend vooruit gerold decor dat hen zorgvuldig moet afschermen van de grauwe werkelijkheid. Fran, de muze zaliger van Johan Daisne, over wie hij schreef in zijn roman 'De man die zijn haar kort liet knippen', en die een fotografiewinkel runde aan de Nederkouter, een toch wel belangrijke invalsroute naar het historische centrum van Gent, vertelde mij dat ter gelegenheid van de blijde intrede in 1993 van koning Albert II en zijn Italiaanse prinses het Hof precies die route had gekozen voor het koninklijk bezoek op zijn weg naar het opera-gebouw, alwaar het vorstenpaar de première van de nieuwste regie van La Bohème van Puccini zou gaan bijwonen. Ter gelegenheid van deze doorluchtige doortocht werd de Nederkouter voor het eerst sinds mensenheugenis geveegd. Fran had het in elk geval haar hele leven niet meegemaakt. Misschien was het een coincidentie. Mettertijd zijn we die veegmachines een stuk vaker gaan zien.

Maar ik ben er met eigen ogen getuige van geweest hoe toen nog koning Boudewijn in 1970 een bezoek bracht aan de sportcampus van de Katholieke Universiteit van Leuven, om daar het lint te knippen voor een tentoonstelling rond alles wat met pleziervaart te maken had. Op zijn door het Hof ongetwijfeld in nauw overleg met de katholieke bestuurders van de KUL uitgestippelde traject wandelde de koning met zijn gevolg doorheen het Arenbergpark, een schitterend kasteelpark met vele kenmerkende soorten van oud bos, waar de universiteit, nadat het goed haar in 1916 was toegevallen, her en der blokken nogal lukraak had neergepoot in de soberste variant van de nu zo geliefde interbellumstijl. Als ik goed geïnformeerd ben wordt er trouwens vandaag de dag nog steeds verder gebouwd in dat park.

Het was voorjaar, en onder een grotendeels kunstmatige boomlaag met daarin veel oude parkbomen zoals moerascypres en allerlei cultivars van beuk met lintvormig of eikenbladvormig blad stond in het park een typische ondergroei met het uitbundig voorjaarsaspect van een vochtig Elzen-essenbos te stralen: Gevlekte aronskelk, Gewone salomonszegel, Slanke sleutelbloem, Gele dovencel, Muskuskruid, Heksenkruid en Klein springzaad, en allicht nog een heleboel meer soorten waar ik toen nog geen oog voor had. Enkele dagen voor het koninklijke bezoek had men echter het koninklijke pad ter weerszijden grondig met herbicide besproeid, en al het fraais had vreemde kleuren gekregen en liet de kopjes hangen.

Als dit vandaag zou gebeuren zou ik er wellicht anders over denken, maar het is destijds nooit bij mij opgekomen dat dit een daad van rebellie tegen ons koningshuis zou kunnen zijn geweest. Neen, ik denk echt dat ook hier de triomf van de rede werd getoond. Die herbicides waren toen een revolutionaire nieuwigheid, een teken van vooruitgang van het soort dat op Expo '58 te zien was geweest: alles proper in een handomdraai met een druk op de knop, zonder maai- of wiewerk. In feite is de koning ons daar vóór geweest. Als eerste mocht hij het wonder aanschouwen waar wij later allemaal mee zouden mogen kennis maken: de kwijnende, naar herbicide geurende berm. Aan Boudewijn werd allicht ook niet altijd gevraagd wat hij ervan vond. We zullen wel nooit te weten komen of het inademen van de wolken *Agent Orange* op zijn systematisch besproeiende pad niet het einde van zijn toch al frêle gestel kan hebben bespoegd. En zijn wij vandaag niet allen rijk als koningen, en leven ook wij niet in een schoongeveegde en aangeharkte schijnwereld, zo ver mogelijk bij de rauwe realiteit vandaan? Het kan bijna niet anders of er komt vroeg of laat een gat in het decor.

Johan Heirman